

Aan de raad van de gemeente
LEIDSCHENDAM-VOORBURG

Datum 8 augustus 2006
Onderwerp Jaarverslag schuldhulpverlening 2005
Categorie B

DIS Nummer 2006/18873
Portefuillehouder De heer Rensen
Commissie maatschappelijke activiteiten
Behandeld door De heer Verhoeven (070) 300 8267
Samenvatting PLANgroep heeft een jaarverslag schuldhulpverlening over het jaar 2005 uitgebracht betreffende de werkzaamheden schuldhulpverlening voor de Gemeente Leidschendam-Voorburg. In deze raadsbrief gaat het college in op het jaarverslag, de daaruit voortvloeiende resultaten en de daaruit te trekken conclusies. Het jaarverslag wordt ter informatie aangeboden.

1. Inleiding

Schuldhulpverlening is de afgelopen jaren steeds meer in de belangstelling geraakt, omdat veel huishoudens met schulden te kampen hebben. Zij hebben zulke grote problemen dat zij niet langer in staat zijn om zelfstandig aan hun financiële verplichtingen te voldoen. Het hebben van schulden is niet alleen een budgettair probleem. Er is vaak sprake van een bedreiging van de totale leefsituatie. Daarin spelen huisvestingsmogelijkheden, gezondheid, opvoeding van de kinderen, het maatschappelijke leven, school- en arbeidsprestaties een rol. Het hebben van schulden leidt tot een verarming van de persoonlijke leefsituatie, wat weer een negatieve invloed heeft op de sociale- en arbeidsparticipatie. Schulden kunnen de uitstroom uit de bijstandsverlening en de instroom naar (betaald) werk belemmeren. Daarmee raken we een van de kerntaken van de afdeling sociale zaken: werk boven inkomen, beperking van de instroom in de uitkering en bevordering van de uitstroom uit de uitkering. Wij beschouwen daarom schuldhulpverlening als een van de instrumenten die kunnen bijdragen aan het opheffen van de belemmeringen bij de uitstroom uit de uitkering.

Om schuldhulpverlening in de Gemeente Leidschendam-Voorburg handen en voeten te geven heeft het college medio 2004 een aanbestedingsprocedure gestart voor de gunning van de schuldhulpverlening vanaf 1 januari 2005. Op 14 december 2004 hebben wij besloten de opdracht tot uitvoering van de schuldhulpverlening te gunnen aan de PLANgroep. Deze organisatie is uit de aanbestedingsprocedure als economisch meest voordelige uit de bus gekomen. De gemeente heeft een overeenkomst met PLANgroep gesloten voor de periode 1 januari 2005 tot en met 31 december

2005. De overeenkomst kan maximaal tweemaal met een jaar verlengd worden. Voor de jaren 2008 en volgende zal er dus medio 2007 een nieuwe aanbestedingsprocedure gevolgd moeten worden.

Met deze raadsbrief doen wij u verslag van de uitvoering van schuldhulpverlening voor de inwoners van de Gemeente Leidschendam-Voorburg over het jaar 2005.

2. Jaarverslag 2005

PLANgroep heeft vanaf 1 januari 2005 de schuldhulpverlening voor de gehele Gemeente Leidschendam-Voorburg uitgevoerd. Tot en met 2004 waren daar nog twee organisaties verantwoordelijk voor: het bureau schuldhulp van de gemeente Rijswijk voor inwoners van de woonkern Voorburg, en PLANgroep voor de inwoners van Leidschendam en Stompwijk. Die situatie vloeide voort uit het verleden, toen beide woonkernen nog zelfstandige gemeenten waren.

Met de beëindiging van de contracten met Rijswijk en PLANgroep op 31 december 2004 en de overgang van de schuldhulpverlening per 1 januari 2005 hebben zich wel enkele overgangssperikelen voorgedaan. Die hadden vooral te maken met het feit, dat op 31 december 2004 er nog aanvragen om schuldhulpverlening bij PLANgroep en Rijswijk in behandeling waren, terwijl er op dat moment ook nog een wachtlijst van aanvragen bij het bureau schuldhulp Rijswijk lag. Een aantal van die aanvragen had betrekking op zogeheten duale trajecten: uitkeringsgerechtigden die in een traject naar arbeid waren opgenomen, waarbij het hebben van een schuld een belemmering vormt voor de reïntegratie. In overleg met PLANgroep en de gemeente Rijswijk hebben wij ervoor gekozen om de uitvoering van de schuldhulpverlening te splitsen in drie projecten: a. 'reguliere schuldhulpverlening voor alle inwoners van de gemeente (Project Gemeente Leidschendam-Voorburg); b. raamovereenkomst duale trajecten; c. duale trajecten contract Rijswijk. Op deze drie projecten gaan wij onderstaand in.

3. Samenvatting resultaten

3.1 PROJECT GEMEENTE LEIDSCHENDAM-VOORBURG

3.1.1 Aantallen

Het gaat in dit project om schuldhulpverlening voor mensen, die niet via de afdeling sociale zaken in een reïntegratietraject zijn opgenomen. Die komen bij de beide andere projecten aan de orde.

Op 1 januari 2005 waren er vanuit voormalig Leidschendam nog **73 aanvragen** in behandeling. Vanuit voormalig Voorburg waren er op dat moment **19 aanvragen** in behandeling en was er een **wachtlijst van 42**. In de overdracht van werkzaamheden waren dus totaal **134 aanvragers**

betrokken. In 2005 zelf hebben **327 nieuwe personen** zich gemeld voor schuldhulpverlening, wier aanvragen in behandeling zijn genomen. In totaal hebben in 2005 dus **461 huishoudens** hulpverlening ontvangen. Wij tekenen daarbij aan, dat de wachtlijst ook geheel is weggewerkt en dat er geen nieuwe wachttijden zijn ontstaan.

Opvallend is, dat het aantal aanvragen dat op verwijzing van de medewerkers van de afdeling Sociale Zaken plaatsvindt, steeds verder terugloopt. In 2004 was dat nog 20%, in 2005 nog slechts **15,80%**. Datzelfde geldt ook voor het aantal verwijzingen van andere instellingen (woningcorporaties, ENECO). Ook dat is afgenomen ten opzichte van 2004. Daar staat tegenover dat het aantal mensen dat 'op eigen initiatief' een aanvraag schuldhulpverlening heeft ingediend, sterk is gestegen (2004 nog 16,2%, 2005 **34,63%**). Toegenomen financiële problemen en de media-aandacht voor schuldhulpverlening zijn mogelijke redenen voor die stijging.

3.1.2 Samenstelling van de huishoudens

De samenstelling van de huishoudens die een aanvraag schuldhulpverlening indienen, is een interessant gegeven. Schuldhulpverlening is een van de instrumenten die bij kunnen dragen aan het opheffen of verminderen van belemmeringen bij de uitstroom uit de uitkering. Tabel 1 geeft een overzicht van de samenstelling van de huishoudens die in 2005 schuldhulpverlening hebben ontvangen (inclusief de nog 'openstaande aanvragen en wachtlijst op 1 januari 2005, zie paragraaf 3.1.1)

Tabel 1 Huishoudsamenstelling

Samenstelling huishouden	Aantal	%
Alleenstaande	328	71,21
Samenwonend	20	4,33
Geregistreerd partnerschap	1	0,22
Gehuwd	86	18,61
Gescheiden (eenoudergezin)	17	3,68
Weduwe / weduwnaar	9	1,95
Totaal	461	100,00

Uit de tabel volgt, dat het aantal alleenstaanden dat een aanvraag om schuldhulpverlening heeft ingediend overduidelijk het allergrootste deel van de totale populatie uitmaakt, nl. bijna driekwart. Dat is een sterke toename ten opzichte van 2004; toen was het aantal alleenstaanden nog ongeveer 50%. Deze cijfers vormen overigens wel een afspiegeling van de bestanden met uitkeringsgerechtigden in onze gemeente. Ook daarin vormen alleenstaanden het grootste contingent.

3.1.3 Leeftijdsopbouw

De leeftijd van de aanvragers kan een indicatie vormen voor het al dan niet aanwezig zijn van belemmeringen in de mogelijkheden tot uitstroom uit de uitkering en reïntegratie op de arbeidsmarkt. Tabel 2 geeft daar inzicht in.

Tabel 2 Leeftijdsopbouw aanvragers schuldhulpverlening

Leeftijdsklasse	Aantal	Percent.
Jonger dan 25 jaar	33	7,14
25 tot en met 34 jaar	98	21,21
35 tot en met 44 jaar	142	30,95
45 tot en met 54 jaar	95	20,56
55 tot en met 64 jaar	67	14,50
65 jaar en ouder	26	5,63
Totaal	461	100,00

Uit deze tabel leiden wij af, dat de mensen met een schuldenprobleem vooral gevonden worden in de leeftijdscategorie 35 tot en met 44 jaar, bijna 31%. Samen met de categorieën 25 tot en met 34 jaar en 45 tot en met 54 jaar vormt deze categorie een groot percentage van de beroepsbevolking. In totaal 335 huishoudens hebben een leeftijd waarin zij een beetje 'gesetteld' zouden moeten raken waar het gaat om hun arbeidsperspectief. En juist in die categorieën komen de meeste schuldenproblemen voor. Wij merken overigens op, dat dit mensen zijn die niet via de afdeling sociale zaken in een reïntegratietraject zijn opgenomen. Die komen in een volgend hoofdstuk aan de orde. Schuldhulpverlening strekt zich ook uit over mensen die een andere bron van inkomsten hebben (werk, WW-uitkering, WAO-uitkering en dergelijke). Op de verschillende inkomstenbronnen gaan we in de volgende paragraaf in. Voor die groepen mensen kan het hebben van schuldenproblemen dus duidelijk een belemmering vormen om te (re)integreren op de arbeidsmarkt.

3.1.4 Inkomstenbron en hoogte inkomen aanvragers schuldhulpverlening

De inkomstenbron en de hoogte van het inkomen van aanvragers om schuldhulpverlening vormen een indicatie van mogelijkheden tot uitstroom uit de uitkering of (re)integratie op de arbeidsmarkt. Het hebben van bijvoorbeeld een aflossingscapaciteit om schulden af te lossen kan mede een oplossing zijn bij de bemiddeling naar arbeid. Tabel 3 geeft een overzicht van de inkomstenbronnen van aanvragers om schuldhulpverlening.

Tabel 3   **Inkomstenbron aanvragers schuldhulpverlening**

Hoofdbron van inkomsten	Aantal	Percent.
Inkomsten uit arbeid	173	37,45
Inkomsten uit uitkering *)	275	59,74
Inkomen onbekend	13	2,81
Totaal	461	100,00

*) Het betreft alle vormen van uitkering, dus niet alleen WWB, ook WW-uitkering, WAO, WAJONG ANW, pensioenen et cetera. Van het totaal aantal hulpvragers heeft ongeveer 40% een WWB-uitkering (een uitkering zonder reïntegratietraject, omdat zij ofwel geen arbeidsplicht (meer) hebben ofwel omdat zij vanwege persoonlijke omstandigheden tijdelijk ontheven zijn van de arbeidsplicht). Het gaat om ongeveer 185 huishoudens.

Tabel 4   **Hoogte van het inkomen van aanvragers schuldhulpverlening**

Bruto jaarinkomen in euro's	Aantal	Percent.
Minder dan € 29.500	386	83,77
Van € 29.500 tot en met € 44.250	46	9,96
Van € 44.251 tot en met € 59.000	8	1,73
Van € 59.001 tot en met € 88.500	3	0,65
Meer dan € 88.500	0	0
Hoogte inkomen onbekend	5	1,08
Zonder inkomen / inkomen onbekend	13	2,81
Totaal	461	100,00

Bij de beoordeling van de vraag of iemand in aanmerking komt voor schuldhulpverlening speelt de hoogte van het inkomen geen rol. Schuldhulpverlening staat in beginsel open voor alle inwoners van de Gemeente Leidschendam-Voorburg. Een analyse van de bovenstaande cijfers leert, dat ruim 83% een inkomen heeft dat gelijk is aan 'modaal' of lager. Veel huishoudens hebben een inkomen uit arbeid (173) of een uitkering. Een aanzienlijk deel van hen heeft een inkomen op het niveau van het minimumloon. Dat is ca. € 16.650 bruto per jaar. Schuldhulpverlening wordt dus vooral ingeroepen door mensen met een laag tot modaal inkomen. Het hebben van schulden is voor een grote groep mensen een belemmering om hun bestaande arbeid te handhaven en voor velen is het een beperking om arbeid te aanvaarden. Zoals gezegd, het gaat bij het Project Gemeente Leidschendam-Voorburg om mensen die geen reïntegratietraject via de gemeente hebben. Van sommige cliënten is de inkomensbron of de hoogte van het inkomen onbekend. Het gaat dan vooral om mensen die weliswaar de hulp van PLANgroep inroepen, maar waarbij een enkel gesprek of advies volstond.

3.1.5 Omvang van de schuldenproblematiek

Het schuldenpakket per huishouden omvatte in 2005 gemiddeld 8 schulden. In vergelijking met de afgelopen jaren zien we dat het gemiddeld aantal schulden per huishouden afneemt. De hoogte van het totale schuldenpakket per huishouden blijft echter toenemen. In 2005 hadden 114 huishoudens schulden in de categorie € 10.000 tot € 20.000 en 110 huishoudens hadden een totale schuldenlast in de categorie tussen € 20.000 en € 50.000. Overbesteding is in bijna 31% van de gevallen de oorzaak van de schuldenproblematiek. De mensen geven per maand meer uit dan ze aan inkomsten ontvangen. Een van de verklaringen daarvoor is dat veel cliënten een inkomen hebben dat op of rond het bijstandsniveau ligt. Mensen ervaren de hoogte van het inkomen als een probleem om rond te komen. Maar ook echtscheidingen (11,26%) en een onverwachte terugval in het inkomen (bijvoorbeeld door ontslag) zijn belangrijke oorzaken van de ontstane schuldenlast.

De meest voorkomende schulden zijn persoonlijke leningen, doorlopende kredieten, schulden bij telefoonmaatschappijen en schulden aan postorderbedrijven. Verder hebben cliënten vaak achterstanden in de betaling van hun vaste lasten, een creditcard en een hoge roodstand op hun betaalrekening. Maar ook huurachterstanden, energieschulden en de belastingdienst zijn vaak genoemde schuldenbronnen. Opvallend is, dat de Gemeente Leidschendam-Voorburg zelf veel als schuldeiser genoemd wordt. 52 maal werd een fraudeschuld als schuldencomponent genoemd en 51 maal de aflossing van leenbijstand (voor duurzame gebruiksgoederen). In de 'Beleidsregels Terugvordering Wet werk en bijstand 2006 is voorgeschreven hoe de gemeente in schuldsituaties omgaat met haar (wettelijk voorgeschreven) positie en de terug te vorderen bijstand. Het college kan besluiten tot gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van terug te vorderen bijstand in de volgende situaties:

- a. als redelijkerwijs te voorzien is dat de belanghebbende niet zal kunnen doorgaan met het betalen van zijn schulden;
- b. als redelijkerwijs te voorzien is dat een schuldenregeling voor alle vorderingen van de overige schuldeisers zonder een dergelijk besluit niet tot stand zal komen;
- c. als de vordering van de gemeente ten minste zal worden voldaan naar evenredigheid met de vorderingen van de schuldeisers van gelijke rang.¹

3.1.6 Samenvatting resultaten project Gemeente Leidschendam-Voorburg

Niet alle aanvragen om schuldhulpverlening leiden tot een positieve schuldenregeling, schuldbemiddeling of schuldsanering. Vaak zijn er in de cliënt gelegen factoren die maken dat de hulpverlening door de schuldhulpverleners geen resultaten oplevert. En in een groot aantal gevallen duurt het traject van schuldhulpverlening meerdere jaren. Cliënten worden vaak gedurende langere tijd begeleid om hen inzicht te geven in hun financiële situatie. Ook organiseert PLANgroep budgetcursussen om mensen te leren met geld om te gaan of te voorkomen dat men in de toekomst weer in een problematische schuldsituatie terechtkomt.

---

¹ Beleidsregels Terugvordering Wet werk en bijstand 2006, beleidsregel 15.

Op 31 december 2005 is het eerste jaar volledige schuldhulpverlening door de PLANgroep afgesloten. Op dat moment waren 193 cliëntendossiers nog in behandeling. 24,5% van de cliënten bevond zich in de intakefase en 20,73% in de behandelingsfase. Een relatief groot aantal cliënten komt uiteindelijk in het traject van de wettelijke schuldsanering (de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen) terecht, omdat een minnelijke regeling niet meer getroffen kan worden. Wanneer een cliënt in het traject van de WSNP terechtkomt, houdt dat in, dat de regeling van zijn schulden door de rechtbank wordt opgelegd. De rechtbank onderzoekt de schuldenpositie van de cliënt en stelt uiteindelijk een schuldsaneringsplan vast. Schuldeisers krijgen een percentage van hun vordering en dat percentage wordt door de rechtbank vastgesteld. Het door de rechtbank vastgestelde schuldsaneringsplan is bindend, zowel voor de schuldeisers als voor de cliënt. Een saneringsplan op grond van de WSNP duurt drie jaar (behalve als het gaat om fraudeschulden, dan is het maximaal vijf jaar). De cliënt raakt de zeggenschap en het beheer over zijn eigen financiën gedurende die periode kwijt, want de rechtbank stelt ook een bewindvoerder aan. De opzet is dat de cliënt na die drie jaar met een schone lei kan beginnen. Eventuele nog overblijvende schulden na afloop van het saneringsplan blijven in beginsel wel bestaan, maar gelden als een zogeheten 'natuurlijke verbintenis'. Zij zijn niet mee rechtens afdwingbaar.

Schuldhulpverleningstrajecten worden echter ook vroegtijdig beëindigd, omdat cliënten zich bijvoorbeeld niet aan gemaakte afspraken houden. De tabellen 5 en 6 geven een overzicht van respectievelijk het aantal schulddossiers dat nog in behandeling was en de redenen waarom een traject werd afgemeld.

Tabel 5 Schulddossiers nog in behandeling

Fase lopende zaken	Aantal	Perc.
Aanmelding	4	2,07
Quick scan	0	0
Intake	47	24,35
Eenmalig advies	1	0,56
Schuldregeling	40	20,74
WSNP aanvraag	3	1,55
Algemene begeleiding	50	25,90
Intensieve budgetbegeleiding	5	2,59
Budgetbeheer	3	1,55
Heronderzoek eerste jaar	26	13,46
Heronderzoek tweede jaar	2	1,03
Heronderzoek derde jaar en afronding	6	3,10
Saneringskrediet	6	3,10
Totaal	193	100,00

Tabel 6 Schulddossiers die beëindigd zijn

Reden afmelding c.q. beëindiging	Aantal	Perc.
Cliënt heeft geen problematische schuld	16	5,95
Cliënt heeft inmiddels geen schulden meer	2	0,74
Cliënt heeft tijdens het traject nieuwe schulden gemaakt	1	0,37
De bemiddeling is mislukt en cliënt wil geen beroep doen op de WSNP	2	0,74
Cliënt heeft zich niet aan de afspraken gehouden	43	15,99
Cliënt is nooit verschenen	13	4,83
Cliënt is opgenomen in de WSNP	9	3,35
Cliënt is voorgedragen voor opname in de WSNP	64	24,16
Cliënt meldt geen behoefte aan schuldhulpverlening te hebben	23	8,55
Cliënt weigert aan de voorwaarden te voldoen	3	1,12
De schuldbemiddeling is geslaagd	4	1,49
De rechtbank heeft het verzoek op grond van de WSNP afgewezen	3	1,12
Overige redenen	85	31,60
Totaal	268	100,00

3.2 RAAMOVEREENKOMST DUALE TRAJECTEN

3.2.1 Doelstelling raamovereenkomst duale trajecten

In de inleiding van deze raadsbrief hebben wij aangegeven, dat het hebben van schulden een belemmering kan zijn voor de uitstroom uit de uitkering en de reïntegratie op de reguliere arbeidsmarkt. De Wet werk en bijstand (WWB) geeft aan de raad de opdracht, dat hij bij verordening regels stelt met betrekking tot het ondersteunen bij arbeidsinschakeling en het aanbieden van voorzieningen, gericht op arbeidsinschakeling (artikel 9 WWB). Het college is verantwoordelijk voor de ondersteuning van personen die algemene bijstand ontvangen bij de arbeidsinschakeling en het aanbieden van voorzieningen die nodig zijn voor die arbeidsinschakeling. De gemeente heeft dus een reïntegratieplicht voor mensen die algemene bijstand (een periodieke uitkering ontvangen) en moet voorzieningen aanbieden om die reïntegratie mogelijk te maken.

Geconstateerd hebbend, dat het hebben van schulden een probleem kan vormen bij de toeleiding naar de arbeidsmarkt, heeft het college met de PLANgroep een aparte raamovereenkomst voor schuldhulpverlening gesloten. Die overeenkomst heeft uitsluitend betrekking op mensen met een bijstandsuitkering, wier reïntegratie op de arbeidsmarkt bemoeilijkt of belemmerd wordt door problematische schuldsituaties. Het gaat hier over zogeheten 'duale trajecten'. De cliënt ondergaat een traject naar reïntegratie op de arbeidsmarkt en een van de onderdelen van dat traject is de schuldhulpverlening. Deze trajecten staan los van de trajecten zoals we die in hoofdstuk 3.1 behandeld hebben. Aangezien deze trajecten een tweeledig doel hebben: oplossing van de schuldproblemen, waardoor de reïntegratie op de arbeidsmarkt bevorderd wordt, kunnen zij gefinancierd worden uit het werkdeel van de Wet werk en bijstand. Deze trajecten worden apart geregistreerd en geadmistreerd. Het budget voor de schuldhulpverlening wordt hierdoor niet aangetast.

3.2.2 Samenvatting resultaten project raamovereenkomst duale trajecten

In de raamovereenkomst is neergelegd, dat de Gemeente Leidschendam-Voorburg jaarlijks minimaal 20 'duale trajecten' bij de PLANgroep aanlevert. In 2005 hebben wij in totaal 32 cliënten in het kader van de raamovereenkomst aangeboden. De rapportage over de resultaten vertoont gelijke tred met de resultaten, zoals we die in hoofdstuk 3.1 besproken hebben. Met dien verstande, dat de inkomstenbron in alle 32 gevallen dezelfde is, nl. een bijstandsuitkering. Ook onder de duale trajecten is het aantal alleenstaanden ruim vertegenwoordigd, nl. **75%**. Opvallend is dat het aantal vrouwen die reïntegreren op de arbeidsmarkt en een schuldenprobleem hebben, groot is, nl. **56,25%**. De leeftijdsopbouw van de schuldenaren met een duaal traject komt overeen met die van de andere mensen met een schuldenprobleem. Ook hier hebben de mensen in de leeftijd van 35 tot en met 44 jaar in verhouding de meeste schuldenproblemen. De categorie jongeren is hier echter ook ruim vertegenwoordigd. Er wordt veel ingezet op de reïntegratie van jongeren (sluitende aanpak). Het blijkt dat jongeren die gereïntegreerd worden vaak een schuldenprobleem hebben.

De meeste schulden komen voor in de categorie € 10.001 tot en met € 20.000 (34,38%). Maar: een kwart van de 32 duale trajecten heeft een schuldenprobleem in de orde van grootte van € 20.001 tot en met € 50.000. Overbesteding is de belangrijkste oorzaak van het ontstaan van de schulden. En analoog aan hetgeen we in hoofdstuk 3.1 gemeld hebben: schulden als gevolg van een persoonlijke lening of doorlopend krediet komen het meest voor. Telefoonschulden (mobiele telefoon) en postorderbedrijven vormen eveneens een belangrijke schuldenbron. Op 31 december 2005 waren 21 dossiers nog in behandeling. 11 Dossiers werden afgesloten.

3.3 DUALE TRAJECTEN CONTRACT GEMEENTE RIJSWIJK

3.3.1 Doelstelling duale trajecten contract gemeente Rijswijk

Tot en met 31 december 2004 was de schuldhulpverlening voor inwoners van de woonkernen Leidschendam en Voorburg apart en verschillend geregeld. Vanuit de voormalige gemeente Leidschendam bestonden reeds contacten met de PLANgroep. De voormalige gemeente Voorburg had voor haar inwoners een overeenkomst met het bureau schuldhulpverlening van de gemeente Rijswijk. Beide overeenkomsten werden opgezegd en uiteindelijk is de schuldhulpverlening voor de gehele gemeente na een aanbestedingsprocedure bij de PLANgroep terechtgekomen.

Op het moment dat de overeenkomst met de gemeente Rijswijk afliep, waren er echter nog schuldhulpverleningsdossiers bij Rijswijk in behandeling, vooral dossiers met een duaal traject. Het betrof in totaal 35 dossiers, waarvan er vier op een wachtlijst stonden. De gemeenten Rijswijk en Voorburg hebben afgesproken, dat in het kader van de afkoop van aan het contract verbonden verplichtingen en de afhandeling van de lopende zaken, deze 35 dossiers nog via de gemeente Rijswijk afgehandeld zouden worden. Het betreft hier een eenmalige afwikkeling van de aan de uit 2001 daterende overeenkomst met Rijswijk verbonden verplichtingen. PLANgroep heeft de afhandeling van deze 35 dossiers namens de gemeente Rijswijk verzorgd.

3.3.2 Samenvatting resultaten duale trajecten contract gemeente Rijswijk

De afhandeling van de 35 dossiers betreft in alle gevallen een duaal traject: mensen met een WWB-uitkering in een reïntegratietraject, waarvan schuldhulpverlening een onderdeel is. Op het moment van aanvang van het traject hadden alle cliënten een bijstandsuitkering. Inmiddels hebben 2 cliënten inkomsten uit arbeid. In die gevallen kunnen we concluderen, dat het duale traject aan zijn doelstelling beantwoord heeft. Mede door oplossing c.q. begeleiding in het schuldhulpverleningsproces kon de cliënt uitstromen naar reguliere arbeid.

De rapportage van de resultaten vertoont gelijke tred met hetgeen wij reeds in de hoofdstukken 3.1 en 3.2 beschreven hebben. Het aantal mannen en vrouwen is ongeveer in evenwicht, en ook voor deze trajecten geldt, dat het aantal alleenstaanden oververtegenwoordigd is. Voor wat betreft de leeftijden van de schuldenaren blijkt voor deze groep mensen, dat de categorie 25 tot en met 34 jaar

daar iets hoger is dan de mensen in de leeftijdsgroep 35 tot en met 44 jaar (respectievelijk 40% en 31,43%). De hoogte van het schuldenpakket varieert van € 10.001 tot en met € 20.000 en van € 20.001 tot en met € 50.000 (14 en 13 keer). Persoonlijke leningen, postorderbedrijven en telefoon/mobiele telefoon zijn de meest voorkomende schulden. In 40% van de gevallen is ook hier overbesteding de oorzaak. Op 31 december 2005 waren nog 16 dossiers van de 35 in behandeling. 19 dossiers werden afgesloten. Opvallend is, dat in 52,63% van die gevallen de cliënt is voorgedragen voor opname in de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen (WSNP). Dat betekent, dat de oplossing van het schuldenprobleem via een minnelijke schikking niet mogelijk is gebleken.

4. Conclusies

Het college beschouwt schuldhulpverlening als één van de instrumenten die bij kunnen dragen aan het opheffen of verminderen van belemmeringen in de uitstroom uit de uitkering naar betaald werk. Schulden zijn niet alleen een budgettaire probleem, maar vormen ook een bedreiging van de totale leefsituatie. Alle inwoners van de Gemeente Leidschendam-Voorburg kunnen een beroep doen op schuldhulpverlening ongeacht soort en hoogte van het inkomen.

De inspanningen van de PLANgroep hebben zich in het begin van 2005 vooral gericht op de overname van de bestaande dossiers uit Leidschendam en Voorburg. Vanuit het bureau schuldhulp van de gemeente Rijswijk kreeg de PLANgroep een wachtlijst mee, die volledig is weggewerkt. Er is verder geen nieuwe wachtlijst ontstaan. Het aantal nieuwe aanvragen om schuldhulpverlening is in 2005 sterk toegenomen. Bij het aangaan van de aanbestedingsprocedure gingen wij er nog van uit, dat het aantal aanvragen gemiddeld 195 zou zijn. In 2005 zijn er 327 aanvragers uiteindelijk in behandeling genomen. Deze explosieve verhoging is de weerspiegeling van een landelijke trend. Uw raad heeft met het oog hierop bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2006 het budget voor schuldhulpverlening met € 150.000 verhoogd, van € 125.480 tot € 275.480.

De PLANgroep concludeert, dat de samenwerking met de schuldeisers niet altijd even gemakkelijk verloopt. De bereidheid tot medewerking hangt onder meer af van de mate waarin cliënten hun eigen afspraken met de schuldeisers zijn nagekomen. Zo wordt melding gemaakt van het feit, dat Eneco en Postbank vrijwel nooit akkoord gaan met een betalingsregeling. PLANgroep beveelt aan om een overleg met Eneco en de woningcorporaties te starten. De doelstelling daarvan zou enerzijds moeten zijn om zoveel mogelijk maatschappelijk ongewenste situaties als huisuitzettingen en afsluitingen van gas en elektra te voorkomen. En anderzijds om in een vroegtijdig stadium (betalings)problemen te signaleren, zodat passende (preventieve) maatregelen genomen kunnen worden. Wij kunnen melden dat een eerste overleg met Eneco en de woningcorporaties inmiddels heeft plaatsgevonden. Wij volgen in onze aanpak ook de landelijke ontwikkelingen in dezen. Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) werkt aan een landelijk convenant met woningcorporaties en energieleveranciers. De strekking ervan zou moeten zijn, dat

energieleveranciers en woningcorporaties in een zo vroeg mogelijk stadium de gemeente in kennis stellen van mogelijke problemen bij een cliënt. Wanneer de cliënt een schuldhulpverleningstraject ingaat of althans daartoe een aanvraag indient, zou de woningcorporatie of de energieleverancier gedurende de aanvraagperiode stoppen met verdere invorderingsmaatregelen en ook de berekening van de rente opschorten. Ook zou afsluiten van gas en elektra en het eventueel uit huis zetten van een huurder gedurende de aanvraagperiode worden opgeschort. Op het moment dat wij deze raadsbrief schrijven was de ondertekening van dit convenant echter nog geen feit.

Veel cliënten hebben naast financiële problemen ook te kampen met psychische problemen, verslavingen of maatschappelijke problemen die het oplossen van de schulden bemoeilijken. PLANgroep werkt aan een integrale aanpak van schuldhulpverlening in samenwerking met andere instellingen, zoals het maatschappelijk werk. Het college ondersteunt deze aanpak. In dat kader heeft het college een overeenkomst gesloten met de Stichting CAV te Rijswijk om voor mensen met een schuldenprobleem budgetbeheer te realiseren. Ook worden er vanaf 2006 cursussen 'Omgaan met geld' georganiseerd en worden er budgettrainingen gestart.

Wij bieden u het jaarverslag schuldhulpverlening 2005 en de daarop gebaseerde conclusies en aanbevelingen ter informatie aan.

burgemeester en wethouders van Leidschendam-Voorburg,

E.L.C. Ribberink
loco-secretaris

mr. M.A.P. van Haersma Buma
burgemeester

Bijlage(n)

nr.	datum	onderwerp
1	Januari 2006	PLANGroep: Jaarverslag schuldhulpverlening 2005